

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 317/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Alexandrou Machanovou, advokátkou, Mierové námestie 19, Senec, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-19C/112/2012 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-19C/112/2012 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **771,68 eur** a tieto zaplatiť jej advokátke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava II, v civilnom spore. Žiada priznať finančné zadosťučinenie 50 000 eur.

II.

2. Bývalý manžel sťažovateľky sa žalobou z mája 2012 proti sťažovateľke domáha vyporiadania ich bezpodielového spoluvlastníctva. Okresný súd v júli 2012 rozhodol o oslobodení žalobcu od súdneho poplatku za žalobu a v auguste 2012 vyzval sťažovateľku vyjadriť sa k žalobe.

V priebehu rokov 2013 až 2015 uskutočnil desať pojednávanií a dve odročil na žiadosť strán. Uznesením z októbra 2015 nariadil znalecké dokazovanie a iba sťažovateľke uložil zaplatiť preddavok na znalečné. Proti tomu sťažovateľka v novembri 2015 podala odvolanie, ktoré okresný súd v decembri 2015 predložil krajskému súdu, ktorý mu v júni 2016 vyhovel a okresnému súdu prikázal znovu rozhodnúť. Okresný súd znovu rozhodol v decembri 2016 po výzve žalobcovi zdokladovať jeho majetkové pomery zo septembra 2016. Okresný súd v júli 2017 zaslal znalkyni spis a v auguste 2017 uznesením rozhodol o vyplatení preddavku znalkyni. V októbri 2017 doručil stranám znalecký posudok zo septembra 2017 a v novembri 2017 stranám uložil doplatiť znalečné, ktoré vo februári 2018 vyplatil znalkyni. V prvom polroku roka 2018 sa uskutočnili štyri pojednávania. Okresný súd rozsudkom z júna 2018 prikázal žalobcovi do vlastníctva byť a rozostavaný dom s tým, že splatí spoločné úvery a sťažovateľke zaplatí 51 759,81 eur. Tento rozsudok krajský súd na odvolanie žalobcu uznesením z augusta 2020 pre nedostatočné odôvodnenie a nesprávne právne posúdenie pri určení hodnoty nehnuteľností zrušil.

3. Okresný súd po pojednávanií v októbri 2022 nariadil znalecké dokazovanie, ktoré vo februári 2023 pre pracovnú vyťaženosť znalkyne zrušil. Uznesením z apríla 2023 ustanovil ďalšieho znalca, ktorý predložil znalecký posudok v septembri 2023. Mestský súd v januári 2025 pojednával a vo februári 2025 vyzval sťažovateľku doplniť rozhodujúce skutočnosti. Tá na to požiadala o predĺženie lehoty a odročenie pojednávania nariadeného na marec 2025 z dôvodu zmeny advokáta. Mestský súd po pojednávanií v apríli 2025 rozsudkom z mája 2025 prikázal žalobcovi do vlastníctva byť a rekreačnú chatu s tým, že splatí spoločný úver a sťažovateľke zaplatí 52 097,71 eur. Proti tomuto rozsudku sa v máji 2025 žalobca odvolal.

III.

4. Sťažovateľka namieta celkovú dĺžku konania. Zdôrazňuje nečinnosť súdu po zrušení rozsudku, keďže za takmer päť rokov znova nerozhodol. Výšku finančného zadostučinenia odôvodňuje tým, že byť a dom naďalej užíva žalobca bez toho, aby jej poskytol náhradu, v dôsledku čoho musela sebe a maloletému zabezpečiť na vlastné náklady nové bývanie.

5. Mestský súd ponecháva rozhodnutie o ústavnej sťažnosti na úvahe ústavného súdu. Dĺžku konania ovplyvnili v rokoch 2021 a 2022 protipandemické opatrenia, v roku 2023 zmena súdnej mapy a nadmerná zaťaženosť mestského súdu.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti vecí, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Rozhodovanie všeobecných súdov o vyporiadaní BSM, súčasťou ktorého je spravidla spor o to, čo a v akej hodnote tvorí BSM, patrí do ich bežnej rozhodovacej činnosti. Preto vec sťažovateľky i napriek potrebe rozsiahlejšieho a znaleckého dokazovania nemožno hodnotiť ako právne či skutkovo zložitú. Sťažovateľka svojím správaním k celkovej dĺžke konania neprispela.

8. Čo sa týka postupu okresného súdu, tak medzi jeho úkonmi do nariadenia prvého znaleckého dokazovania nie sú dlhé časové odstupy či obdobia nečinnosti. No jeho postup pri dokazovaní a pojednávaní nebol účelný. Niektoré pojednávania boli zbytočne odročené. Došlo k odročeniu pojednávania na predloženie dôkazných návrhov, hoci už boli navrhnuté v skorších vyjadreniach alebo na vyžiadanie listín, ktoré už bolo možné vyžiadať skôr. Okresný súd svedkyňu, pre vypočutie ktorej odročil tri pojednávania, napokon nevypočul. Až na piatom pojednávaní začal s výsluchom strán sporu. Znalecké dokazovanie k od začiatku konania spornému ohodnoteniu nehnuteľností bolo nariadené až po dvoch rokoch od návrhu a až po troch rokoch od začatia konania.

9. Pri úkonoch súvisiacich s prvým znaleckým dokazovaním okresný súd postupoval nesústreďene. Žalobcovi, ktorému pred tromi rokmi priznal oslobodenie od poplatku za žalobu, bez skúmania jeho aktuálnych pomerov neuložil povinnosť zaplatiť preddavok. Až po dvoch mesiacoch od doručenia zrušujúceho uznesenia krajského súdu vyzval žalobcu preukázať majetkové pomery a následne až po dvoch mesiacoch znovu rozhodol o preddavku. Okresnému súdu tak rok trvalo, kým správne rozhodol o preddavku na znalečné. Až po ôsmich mesiacoch nečinnosti, s výnimkou zaslania spisu znalkyni, vyplatil znalkyni už viac ako pol roka zaplatený preddavok. Len postup okresného súdu viedol k tomu, že znalkyňa predložila znalecký posudok až po takmer dvoch rokoch od nariadenia tohto dokazovania.

10. Okresnému súdu možno pričítať zrušenie prvého rozsudku, keď svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne, s niektorými skutočnosťami, ktoré rozsiahlo dokazoval, sa vôbec nevysporiadal a napriek ustálenej a v čase nariadenia znaleckého dokazovania už pár rokov starej rozhodovacej praxi nenariadil znalkyni pri ocenení nehnuteľností vychádzať z ich stavu v čase zániku BSM. Po zrušení rozsudku okresný súd napriek osem rokov trvajúcej konaniu a jasnej inštrukcii krajského súdu nepostupoval plynulo. Až po dvoch rokoch uskutočnil pojednávanie, na ktorom len nariadil znalecké dokazovanie. Okresnému súdu možno vytknúť, že pred ustanovením znalkyne, ktorú musel vymeniť, nezisťoval, či bude môcť posudok vypracovať. Úkony s ustanovovaním znalcov predĺžili konanie o pol roka. Po doručení nového znaleckého posudku bol mestský súd rok a tri mesiace nečinný. Posledný pol rok postupuje mestský súd plynule.

11. Hoci mestský súd už znovu meritórne rozhodol, čím sa znížila intenzita právnej neistoty sťažovateľky, tak spor s osobitným významom pre sťažovateľku nie je ani po trinástich rokoch od začatia právoplatne skončený. Neúčelným, nesústreďeným a zdĺhavým postupom súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Keďže príkaz konať bez zbytočných prietahov už ústavný súd vyslovil v náleze vyhovujúcom ústavnej sťažnosti bývalého manžela sťažovateľky (IV. ÚS 441/2022), nebol dôvod ho opakovať.

12. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušenia základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k tomu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na postup súdu, správanie sťažovateľky a celkovú dĺžku konania jej bolo priznané finančné zadosťučinenie 3 000 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jej návrhu vyhovené. Osobitne bolo zohľadnené, že ústavný súd pred dvomi rokmi a siedmimi mesiacmi za prietahy v totožnom konaní priznal 2 000 eur bývalému manželovi sťažovateľky, ktorý rovnako ako sťažovateľka neprispel svojím správaním k predĺženiu konania.

13. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátkou. Ich výška 771,68 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2025

Robert Šorl
predseda senátu